

Kur'an Okumanın Ahirette Kazandırdıkları

https://www.youtube.com/watch?v=37wS_kEbHLY

<https://www.youtube.com/watch?v=MCIdsvCoF3Q>

- 1.En ustun insan kimdir?
2. Kuran okumanin bu dunyada faydalari nelerdir?
- 3.Kuran okumanin ahirete bakan faydalari nelerdir?

En Hayırlı Kişi

İnsanlara göre üstünlük ölçüleri farklıdır. Kimine göre zenginlik, kimine göre soy-sop, kimine göre ırk, kimine göre makam-mevki vs.. Ancak Cenab-ı Allah'a (c.c.) göre hayırlı ve üstün olma, Kur'ân'ı öğrenme ve öğretme meselesine bağlanmıştır. Bu önemlidir, çünkü Kur'ân okunup anlaşılmadan üstün olmanın yolları bilinemez, hayırlı olmaya götüren ve hayırlı olmayı engelleyen hususlar tespit edilemez. Bu meselelerin aynı zamanda başkalarına aktarılması da istenmiştir ki, iyiler ve iyilikler çoğalsın, kötüler ve kötülükler Kur'ân'ın altın ikliminde yok olup gitsinler. Bu hususu Hz. Peygamber (s.a.s), şu vecîz ifadeleriyle anlatmaktadır: "Sizin en hayırlınız, Kur'ân'ı öğrenen ve öğretenidir." (Buharî, Fedailü'l-Kur'ân, 21; Tirmizî, Fedailü'l-Kur'ân, 15)

Kur'ân-ı Kerim "..Şunu unutmayın ki, Allah'ın nazarında en üstün olanınız, içinizden takvada (Allah'ı sayıp haramlardan sakınmada) en ileri olanınızdır..."(Hucurât 49/13) beyanıyla, Allah katında insanların değer kazanma ölçüsünü bildirmiştir. Belirtilen bu takva sahibi olma hususu ise, ancak Kur'ân'ı okuma ve anlamadan geçer. Demek ki bu okuma ve anlama işi yapıldığında takva yakalanıyor, takvayla da insan en hayırlılar kervanına katılmış oluyor.

Kıyâmette Şefâat

En küçük bir iyiliği dahi karşılıksız bırakmayan Cenab-ı Hakk (c.c.), insanın bu dünyada değer verip meşgul olduğu Kur'ân'ı, kişinin ona sahip çıkması ve onunla samimi bir alâka kurması oranında insana şefaatçi yapar. Bununla insan, belki de en muhtaç olduğu bâdirelerden kolaylıkla kurtulmuş olur. Hz. Peygamber'in bu hususla ilgili beyanları oldukça dikkat çekicidir. O (sas), şöyle buyurur: "Kişi kabrinden kalkınca Kur'ân, o kimseyi, rengi değişmiş ve zayıflamış bir halde karşılar ve: 'Beni tanıyor musun?' der. O da: 'Hayır' cevabını verir. O zaman: 'Ben senin arkadaşın olan ve seni şiddetli sıcaklarda susuz, geceleri uykusuz bırakan Kur'ân'ım' der. Sonra o şahsa vakar tacı, anne-babasına da iki değerli elbise giydirilir. Anne-baba bunun sebebini sorunca, çocuklarının Kur'ân'la olan meşguliyeti gösterilir." (İbn Mace, "Edeb", 52: Darimî,

Sünen, 2/451) Diğer bir hadislerinde de Allah Resûlü şöyle buyurmuşlardır: “Kur’ân okuyun! Zira Kur’ân, kıyamet günü okuyana şefaathçi olarak gelir.” (*Müslim, Müsafirûn, 252*)

Kıyâmette Nûr

Kur’ân’ın isimlerinden birisi de “Nûr”dur. Nurun anlamlarından biri de, etrafı aydınlatan ve görmeye yardım eden ışıktır. (İbn Faris, *Mu’cem Mekâyis Fî’l-Luğa*, 368; Rağıb, *Müfredât*, 508) Kur’ân, insana maddi-manevî bir ışıktır. Ona yol gösteren bir lambadır. Bu dünyada içinden çıkamayacağı konularda bir rehberdir. Nitekim

يَأْتِيهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَتْكُمْ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَشِفَاءٌ لِمَا فِي الصُّدُورِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ

“Ey insanlar! İşte size Rabbinizden bir delil geldi, size açık bir Nûr indirdik.” (*Nisâ 4/174*) âyeti de bunu vurgulamaktadır.

Kur’ân’ın aydınlatması ve insana yol göstermesi sadece bu dünya ile sınırlı olmayıp, âhirette de devam edecektir. Hz. Peygamber (sas), Kur’ân’ın ahirette insanlara bir Nûr olarak gelmesini şöyle ifade buyurmuştur: “Her kim Allah’ın kitabından bir âyet öğrenirse, o öğrendiği kıyâmet günü kendisine bir nur olacaktır.” (*Darimî, 2/444*)

Kur’ân’la Yükselme

Kur’ân-ı Kerim’de Cennet’ten bahsedilirken, her zaman tek bir cennetten bahsedilmez. Özellikle Cennet’in farklı derece ve mertebelerine vurgu için çoğul sıygasıyla “cennât”(cennetler) olarak ifade edilir. Yani nasıl dünyada insanlar sahip oldukları imkânlar açısından aynı seviyede değillerse, ahirette de bunun benzeri olacaktır. Burada yaptıkları işler, kazandıkları sevaplar ölçüsünde orada farklı bir konum, farklı bir mertebe kazanmış olacaklardır. Kur’ân’a sahip çıkma, onu okuma, anlama ve yaşama ölçüsünde Cennet’teki makam ve dereceler de farklılaşacaktır. Resûlullah (s.a.s), Kur’ân’ın insana kazandıracağı bu yönü şöyle ifade buyurmuşlardır: “Kur’ân’ı okuyup ona sahip çıkan kimseye (âhirette): “Oku ve (Cennet’in derecelerine) yüksel, dünyada nasıl ağır ağır okuyor idiyisen öyle oku. Zira makamın, okuduğun en son âyetin seviyesindedir.” denir. (*Ebu Davud, Vitr, 20; Tirmizî, Sevabü’l-Kur’ân, 18*)

Bitmeyen Ticaret

Kur’ân’a sahip çıkıp onu vird haline getiren ve onunla amel eden kimseler anlatılırken, onların, batması, tükenmesi ve iflası mümkün olmayan bir ticaret kazancına sahip oldukları ifade edilir. Tükenmeyen zengin bir ticaret niteliğinde bulunma, verenin, her şeyin sahibi ve mâliki Allah (c.c.) olmasındandır. Bu husus, Kur’ân’da şöyle belirtilmektedir:

إِنَّ الَّذِينَ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً يَرْجُونَ تِجَارَةً لَّن تَبُورَ

“Allah’ın Kitabını okuyup ona uyanlar, namazı hakkıyla ifa edenler ve kendilerine nasip ettiğimiz imkânlardan gizli ve âşikâr olarak hayır yolunda harcayanlar, ziyan ihtimali olmayan bir ticaret umarlar.” (Fâtır 35/29)

Zorlanana İki Sevap

Kur’ân, İlâhi bir hazinedir. O, her yönüyle bir hayır deryasıdır. Şânına yaraşır bir şekilde okunduğunda, meleklerle denk bir makama ulaşılır. Tam manâsıyla eda edilemediği, okunmasında veyahut da öğrenilmesinde zorlanıldığında ise verilen derece iki katıdır. Özellikle yeni başlayanlar veya belli bir yaştan sonra okumaya başlayıp zorlananlar için Allah Resûlü’nün bu husustaki müjdesi şöyledir: “Kur’ân-ı Kerim’i maharetle okuyan bir insan, Kirâmen Kâtibin melekleri seviyesinde olur. Onu o seviyede beceremeyen fakat halis bir niyet ile okumağa çalışan, okurken de kem küm edip dili dolaşan ve Kur’ân’ı okumak ona zor geldiği halde okuyan insana da iki sevap vardır.” (Buhârî, Tevîd, 52; Müslim, Müsafirûn, 244)

Her Harfine On Sevap

Rahmeti sonsuz Yüce Yaratıcı (c.c.), insanlara verdiği sayısız nimetler yanında, ayrıca yaptıkları iyi işlere de kat kat sevap ve mükâfat vermektedir. Kötülükler bir misliyle karşılık gördüğü halde, iyiliklerin karşılığı on, yüz veya daha fazla katını bulabilmektedir. Nitekim

مَنْ جَاسَنَهُ فَلَهُ عَشْرُ أَمْثَالِهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى إِلَّا مِثْلَهَا وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ

“Kim Allah’a güzel bir işle gelirse, iyilik işlerse, ona on misli verilir; kim de bir kötülükle gelirse, sadece kötülüğüne denk bir ceza görür ve hiç kimseye haksızlık edilmez.” (En’âm 6/160) âyeti bu gerçeği ifade etmektedir. Şüphesiz ki işlerin en hayırlısı ve değerlisi, Cenab-ı Hakk’ın Kelâm sıfatından gelen Kur’ân-ı Kerim’in okunup anlaşılması ve yaşanmasıdır. Onun her bir cümlesi, kelimesi, hattâ harfi Allah Teâla katında ayrı bir kıymeti haizdir ve karşılığı en üst seviyeden verilecektir. Bu hususu Allah Resûlü şu açık beyanlarıyla ifade etmişlerdir: “Kur’ân-ı Kerim’den tek bir harf okuyana bile bir sevap vardır. Her hasene on misliyle değerlendirilir. Ben “Elif lâm Mîm” bir harf demiyorum. Aksine “Elif” bir harf, “Lâm” bir harf, “Mîm” de bir harftir.” (Tirmizî, Seväbü’l-Kur’ân, 16)

Yeni Ümit, 60. sayı, Doç. Dr. Muhittin Akgül

Kur’an Okumanın Kazandırdıkları

Kur’ân, Nasihat, Dertlere Şifa, Hidayet ve Rahmettir.

Kur'ân, yalnızca insanların ölüm ötesi hayatlarıyla ilgili hususları açıklayan, ibadetler hakkında bilgi veren ve Yaratıcı'nın birliği ve varlığını ortaya koyan delilleri değil, aynı zamanda O, insanların dünyadaki mutluluklarını temin hususunda da yol gösterendir. Kur'ân, insanlar için güzel bir nasihatçı, yol gösterici ve kalplerin şifa kaynağıdır. Bu konuda Hz. Peygamberimiz (sas), bir doktor, doktorun elindeki reçete de Kur'ân'dır.

Bu husus, Yüce Beyan'da şöyle ifade edilir:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَتْكُمْ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَشِفَاءٌ لِمَا فِي الصُّدُورِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ

“Ey insanlar! İşte size, Rabbinizden bir öğüt, gönüllerdeki dertlere bir şifa, müminlere doğru yolu gösteren bir hidayet ve rahmet geldi.” (Yûnus 10/57)

Kur'ân, bu âyette insanlara dört merhaledeki müdahalesini ifade etmektedir. Öncelikle, insanların maddi-manevî bünyelerine zarar verecek olan bazı zararlı unsurlara karşı uyarı yapılıyor, belki bu anlamda bazı sınırlamalar koyuluyor ve böylece ilk müdahale yapılmış oluyor. İşte bu durum, âyette ” mev'iza” (öğüt) olarak belirtiliyor. Bu merhaleden sonra şifaya ulaştırmaya geçiliyor. Bu da, doktorun hastasına, hastalığa sebep olan bozuk şeyleri içerisinden atacak ilaçları içirmesine benzetilmektedir. Kur'ân da, insanlara sakıncalı şeyleri yasaklamakla onları tertemiz hale getiriyor ve bu durumu kazanmaları için de insanların bazı gayretlerde bulunmasını tavsiye ediyor. Nitekim şu âyet, bu husus için verilecek pek çok misalden yalnızca birisidir:

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ

“Allah, adaleti, hattâ adaletten de fazla olarak ihsanı (en güzel davranışı), muhtaç oldukları şeyleri yakınlarına vermeyi emreder. Hayasızlığı, çirkin işleri, zulüm ve tecavüzü yasaklar. Düşünüp tutasınız diye size öğüt verir.” (Nahl 16/90) İnsanlar, tavsiye edilen emir ve yasakları tam anlamıyla yerine getirince de dertlerden kurtulur, gönüller güven ve emniyete ulaşır ve neticede Yüce Yaratıcının:

يَا أَيُّهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ارْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً فَادْخُلِي فِي عِبَادِي وَادْخُلِي جَنَّاتِي

“Ey gönül huzuruna ermiş ruh! Sen Rabbinden razı, O senden razı olarak dön Rabbine! Sen de katıl has kullarım içine, gir Cennetime!” (Fecr 89/27-30) beyanındaki sırrı yakalamış olur. Bu sırla da ilahî rahmeti yakalar ki, âyetin sonunda belirtilen “Kur'ân'nın rahmet olması” ifadesi buna işaret etmektedir.

Kur'ân, rehberdir.

Kur'ân, bütün insanlık için rehberdir. İnsan ne kadar ilerlerse ilerlesin, maddî olarak hangi seviyeye ulaşırsa ulaşsın, Kur'ân'ın ona gösterdiği prensiplerden asla müstağni kalması düşünülemez. Bu hidayet, toplumun sadece belirli bir kısmını değil, herkesi ilgilendiren, her seviyedeki insanın muhtaç olduğu, ilerlemiş medeniyetlerin de sonsuza dek yükselmesinin teminatı olarak inmiş bir hidayettir. Bu hidayetle insan, dünyada öğrenmesi gerekli şeyleri öğrenecek, bununla birlikte asıl maksadı da unutmayacaktır.

Kur'ân'ın rehber olması Kudsi beyanda üzerinde önemle durulan bir meseledir. Mealini vereceğimiz şu iki âyet de bu durumu ifade etmektedir:

ذَٰلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ

“İşte Kitap! Şüphe yoktur onda. Rehberdir muttakilere.” (Bakara, 2/2)

قُلْ هُوَ الَّذِيْنَ أَمَّنَّا هُدًى وَشِفَاءً

“De ki: “O iman edenler için hidayet ve şifadır.” (Fussilet, 41/44)

Kur'an, En Doğru Yola İletir

Kur'ân, insanları yolların en doğrusuna götürür. Gerek insanların kendileriyle olan münasebetlerinde, gerek insanların birbirleriyle olan münasebetlerinde ve gerekse devletlerarası münasebetlerde Kur'ân, en ideal ve mükemmel yolu gösterir. Çünkü Kur'ân, “Alîm” (her şeyi en ince detaylarına kadar bilen) ve “Habîr” (her şeyden haberdar olan) sıfatlarına sahip Allah'ın kelâmıdır. İnsanların ortaya koyduğu, beşerî duygu ve düşüncenin içerisinde bulunduğu her şeyde bir eksikliğin olması en tabiidir. Bu, insan olmanın gereğidir. İnsanlığın, her dönemde yeni arayışlara girmesi de bunun en güzel bir göstergesidir. İşte bu anlamda Kur'ân, yolların en sağlamını, prensiplerin en uygununu ve içinde hiçbir eksikliğin olmadığı hükümleri ihtiva etme özelliğini tam ve eksiksiz olarak taşıyan biricik İlâhî Kitap'tır. Onun bu yönü şöyle ifade edilmiştir:

إِنَّ هَٰذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا

“Gerçekten bu Kur'ân, insanları en doğru yola, en isabetli tutuma yöneltir..” (İsrâ, 17/9)

Yeni Ümit, 60. sayı, Doç. Dr. Muhittin Akgül

Kur'an Okumanın Önemi ve İnsana Kazandırdıkları

Yaratılan binlerce canlı içerisinde, akıl ve şuur sahibi olan ve aynı zamanda Hz. Allah'ın (c.c.) yeryüzünde halifesi olma şerefini üzerinde taşıyan yalnızca insandır. İnsana, başta herhangi bir iradi fonksiyonu olmaksızın bu şerefi kazandıran Cenab-ı Hak, onu her dönemde kendisine muhatap kabul etmiş, bu önemli görev ve pâyeyi değişik zamanlarda hatırlatmış ve bunun insanlara ulaştırılması için de farklı zaman ve mekânlarda peygamberlere "*sahifeler*" ve "*kitaplar*" inzal buyurmuştur.

Gönderilen bütün ilâhi beyanlardaki temel gâye, insana mevhibe-i ilâhi olarak verilen bu şerefin asla unutulmaması, yaratılıştaki sırrın farkında olunması ve netice olarak da dünya-âhiret mutluluğunun yakalanmasıdır. İnsanlığın başlangıcından günümüze bazı temel prensiplerin dışında, hayat şartları ve ihtiyaçlar farklı olduğu gibi, bu ihtiyaçlara her dönemde verilen ilâhi beyandaki (tali) prensiplerde de zaman zaman değişiklikler olmuştur. Hz. Âdem'e o dönemin ihtiyaçlarına göre "*sahife*"ler şeklinde verilen ilâhi beyan, kendisini takip eden Hz. İdris, Hz. Nûh ve Hz. İbrâhim gibi peygamberlere sayfası ve muhtevası daha geniş "*sahife*"ler şeklinde devam etmiş, Hz. Mûsa ve Hz. İsa'ya "*kitap*" olarak nâzil olmuş, son olarak da Hz. Muhammed'e (s.a.s), bütün kitapları özetleyen, doğrulayan, bütün zaman ve mekânlara yetecek ölçülere sahip olan özellikleriyle Kur'ân nâzil olmuştur.

Kur'ân, kâinat kitabının bir tercümesidir. Cenab-ı Hakk'ın hem tekvînî hem de teşrîî âyetlerini okuyan bir tercümanıdır. Görünmeyen ve görünen âlemin açıklayıcısıdır. Allâh'ın isim, sıfat ve fiillerine ait özellikleri anlatan bir rehberdir. Meydana gelmiş ve gelecek olayları haber verendir. İnsanlığın terbiyecisidir. İnsanlığı mutluluğa götüren hakîki mürşiddir. Özetle, bütün insanlığın her türlü manevî ve fikrî ihtiyaçlarına kaynak olacak kitapları ihtiva eden kutlu bir kitaptır.

Resûlullah'ın tarifleriyle Kur'ân; öyle bir kitaptır ki:

"O'nda, sizden önceki (milletlerin ahvaliyle ilgili) haber, sizden sonra (kıyamete kadar) gelecek fitneler ve kıyamet ahvali ile ilgili haberler.. ayrıca sizin aranızda, (iman-küfür, taat-isyan, haram-helâl vs. nevinden) cereyan edecek ahvâlle alâkalı da hükümler vardır. O, hak ile batılı ayırdeden tek ölçüdür ve O'nda her şey ciddidir. Kim bir zalimden korkarak ondan kopar ve onunla amel etmezse, işte o zaman Allah da onu helâk eder. Kim O'nun dışında bir hidayet ararsa, Allah o kimseyi saptırır. Zira o, Allah'ın en sağlam ipi (hablu'l-metin)dir. O, hikmet edalı hatırlatan bir beyan.. ve Hakk'a ulaştıran bir yoldur. O, kendisine uyanları (değişik arzulara takılıp) kaymaktan, kendisini (kıraat eden) dilleri de iltibastan korur. Âlimler hiçbir zaman ona doyamaz.. Onu çokça tekrar okuyana o, usanç vermez ve tadını eksiltmez. Onun insanlarda hayret uyaran yanlarının sonu gelmez. O öyle bir kitaptır ki, cinler onu işittikleri zaman, şöyle demekten kendilerini alamamışlardır:

"Biz, doğru yolu gösteren harika ve hiç duyulmadık bir Kur'ân dinledik. Biz onun (Allah kelamı olduğuna) inandık." (Cin, 72/1)

O'nun üslubuyla konuşan, doğruyu konuşmuş olur. O'nunla amel eden, mutlaka mükâfat görür. Kim onunla hüküm verirse, adaletle hükmeder. Kim ona çağrılırsa, doğru yola çağrılmış olur." (Tirmizî, Fedailü'l-Kur'ân, 14; Müsned, 1/91)

Kur'ân, gerek yaşantıda, gerekse vicdanlarda yerleştirdiği prensiplerle, hayatın bütün yönlerini içine alacak şekilde gayet açık bir metod ortaya koymuştur. Öyle orijinal bir metod ki, insanlık daha önce onun benzerini görmemiştir. O, insanlığa, madde ve manâda daha önce hiç bir sistemin vermediğini vermiştir. Aynı zamanda, geçici ve bölgesel peygamberlik devri onunla sona ermiş, herkesi içine alan zaman-mekân bakımından evrensel peygamberlik müessesesi onunla başlamış ve onunla kıyâmete kadar devam edecektir.

Kur'ân'ı okumakla insan, Yaratıcısına muhatap olma gibi elde edilecek makamların en üstünü yakalamış olur. Böyle bir konumun şuurunda olana insan ise, okuduğu Kur'ân'la Rabbini dinler ve Rabbiyle konuşur.

Bu yazıda, yukarıda sadece bazı hususlarına vurgu yaptığımız Kur'ân'ın, okunup anlaşılmasıyla insanların dünya ve âhirette elde edecekleri kazançlar ve Kur'ân okurken dikkat edilmesi gereken hususlar üzerinde durulacaktır.

A. KUR'ÂN OKUMANIN DÜNYADA KAZANDIRDIKLARI

- Kur'ân, Nasihat, Dertlere Şifa, Hidayet ve Rahmettir.

Kur'ân, yalnızca insanların ölüm ötesi hayatlarını ilgilendiren hususları açıklayan, ibadetler hakkında bilgi veren ve Yaratıcı'nın birliği ve varlığını ortaya koyan delilleri değil, aynı zamanda o, insanların dünyadaki mutluluklarını temin hususunda da yol gösterendir. Kur'ân, insanlar için güzel bir nasihatçı, yol gösterici ve kalplerin şifa kaynağıdır. Bu konuda Hz. Peygamber (s.a.s.), bir doktor, doktorun elindeki reçete de Kur'ân'dır. Bu husus, Yüce Beyan'da şöyle ifade edilir:

"Ey insanlar! İşte size, Rabbinizden bir öğüt, gönüllerdeki dertlere bir şifa, müminlere doğru yolu gösteren bir hidayet ve rahmet geldi." (Yûnus, 10/57)

Kur'ân, bu âyette insanlara dört merhaledeki müdahalesini ifade etmektedir. Öncelikle, insanların maddi-manevî bünyelerine zarar verecek olan bazı zararlı unsurlara karşı uyarı yapılıyor, belki bu anlamda bazı sınırlamalar koyuluyor ve böylece ilk müdahale yapılmış oluyor. İşte bu durum, âyette "**mev'iza**" (**öğüt**) olarak belirtiliyor. Bu merhaleden sonra şifaya ulaştırmaya geçiliyor. Bu da, doktorun hastasına, hastalığa sebep olan bozuk şeyleri içerisinden atacak ilaçları içirmesine benzemektedir. Kur'ân da, insanlara sakıncalı şeyleri yasaklamakla onları tertemiz hale getiriyor ve bu durumu kazanmaları için de insanların bazı gayretlerde bulunmasını tavsiye ediyor. Nitekim şu âyet, bu husus için verilecek pek çok misalden yalnızca birisidir:

"Allah, adaleti, hattâ adaletten de fazla olarak ihsanı (en güzel davranışı), muhtaç oldukları şeyleri yakınlarına vermeyi emreder. Hayasızlığı, çirkin işleri, zulüm ve tecavüzü yasaklar. Düşünüp tutasınız diye size öğüt verir." (Nahl,16/90)

İnsanlar, tavsiye edilen emir ve yasakları tam anlamıyla yerine getirince de dertlerden kurtulur, gönüller güven ve emniyete ulaşır ve neticede Yüce Yaratıcının:

"Ey gönül huzuruna ermiş ruh! Sen Rabbinden razı, O senden razı olarak dön Rabbine! Sen de katıl has kullarım içine, gir Cennetime!" (Fecr, 89/27-30)

beyanındaki sırrı yakalamış olur. Bu sırda da İlahî rahmeti yakalar ki, âyetin sonunda belirtilen "*Kur'ân'nın rahmet olması*" ifadesi buna işaret etmektedir.

- Kur'ân, Rehberdir.

Kur'ân, bütün insanlık için rehberdir. İnsan ne kadar ilerlerse ilerlesin, maddî olarak hangi seviyeye ulaşırsa ulaşınsın, Kur'ân'ın ona gösterdiği prensiplerden asla müstağni kalması düşünülemez. Bu hidayet, toplumun sadece belirli bir kısmını değil, herkesi ilgilendiren, her seviyedeki insanın muhtaç olduğu, ilerlemiş medeniyetlerin de sonsuza dek yükselmesinin teminatı olarak inmiş bir hidayettir. Bu hidayetle insan, dünyada öğrenmesi gerekli şeyleri öğrenecek, bununla birlikte asıl maksadı da unutmayacaktır.

Kur'ân'ın rehber olması Kudsî beyanda üzerinde önemle durulan bir meseledir. Mealini vereceğimiz şu iki âyet de bu durumu ifade etmektedir:

"İşte Kitap! Şüphe yoktur onda. Rehberdir muttakilere." (Bakara, 2/2)

"...De ki: "O iman edenler için hidayet ve şifadır." (Fussilet, 41/44)

- Kur'an, En Doğru Yola İletir

Kur'ân, insanları yolların en doğrusuna götürür. Gerek insanların kendileriyle olan münasebetlerinde, gerek insanların birbirleriyle olan münasebetlerinde ve gerekse devletlerarası münasebetlerde Kur'ân, en ideal ve mükemmel yolu gösterir. Çünkü Kur'ân, "**Alîm**" (her şeyi en ince detaylarına kadar bilen) ve "**Habîr**" (her şeyden haberdar olan) sıfatlarına sahip Allah'ın kelâmıdır. İnsanların ortaya koyduğu, beşerî duygu ve düşüncenin içerisinde bulunduğu her şeyde bir eksikliğin olması en tabîîdir. Bu, insan olmanın gereğidir. İnsanlığın, her dönemde yeni arayışlara girmesi de bunun en güzel bir göstergesidir. İşte bu anlamda Kur'ân, yolların en sağlamını, prensiplerin en uygununu ve içinde hiçbir eksikliğin olmadığı hükümleri ihtiva etme özelliğini tam ve eksiksiz olarak taşıyan biricik İlahî Kitap'tır. Onun bu yönü şöyle ifade edilmiştir:

"Gerçekten bu Kur'ân, insanları en doğru yola, en isabetli tutuma yöneltir..." (İsrâ, 17/9)

- Kur'ân Okunan Yere Melekler, Rahmet ve Sekîne İner

İlâhî kelâm, öyle büyük bir te'sire sahiptir ki, okunmasıyla sadece insanlar değil, melekler de etkilenir ve onu dinlemek için gelir, okunan yer bir rahmet ve sekînet (huzur-güven) ortamına döner. Bütün toplumun Kur'ân'la içli-dışlı olduğu düşünülürse, böyle bir toplum, emniyet ve güvene, meleklerin korumasına lâayık bir kıvama gelmiş demektir. Hz. Peygamber (s.a.s), bu hususu şöyle ifade buyurur:

"Bir topluluk Kur'ân'ı okuyup, onu aralarında müzakere etmek üzere Allah'ın evlerinden birinde bir araya toplandıklarında, mutlaka üzerlerine sekînet iner ve onları Allah'ın rahmeti bürür. Melekler de onları kanatlarıyla sararlar. Allah Teâlâ da, onları huzurunda bulunan yüce topluluğa (meleklerle) anar." (Ebu Davud, Salât, 349; Müslim, Zikir, 38)

Hz. Peygamberin yukarıda anlattığı durum, sahabeden Üseyd ibn Hudayr tarafından da bizzat yaşanmıştır. Bu husustaki rivayet şöyledir: Hz. Üseyd, geceleyin (hurma harmanında iken) Kur'ân'dan Bakara sûresini okuyordu. Hemen yakınında ise atı bağılıydı. Birden bire atı şahlandı. Bunun üzerine Kur'ân okumaya ara verdi. At da sakinleşti. Üseyd tekrar okumaya başlayınca, at tekrar şahlandı. Üseyd yine okumaya ara verince at yine sakinleşti. Biraz sonra yeniden okumaya başlayınca at yeniden şahlandı. Oğlu Yahya ata yakın bir yerdedi. Ona bir zarar vermemesi için atın yanından uzaklaştırmaya gitti. Başını semaya doğru kaldırınca bir de ne görsün! Gökte şemsiye gibi bir şey ve içerisinde kandilimsi nesnelere var. Sabahleyin hemen Resûlullah'ın yanına gelerek başından geçenleri anlattı. Hz. Peygamber de kendisine şöyle dedi:

"O gördüklerin neydi bilir misin?" O da, "Hayır" cevabını verdi. Bunun üzerine:

"Onlar meleklerdi. Senin sesine gelmişlerdi. Şayet sen okumaya devam etseydin, onlar seni sabaha kadar dinleyeceklerdi. Öyle ki, sabahleyin herkes onları seyredebilecekti ve onlar halktan gizlenmeyecekti." buyurdu. (Buharî, Fedailü'l-Kur'ân, 11; Müslim, Müsafirûn, 40) Başka bir rivayette ise, Kur'ân okunurken inen şeyin "sekîne" olduğu belirtilir. (a.y.)

- En Kıymetli Hâne

Kur'ân, okunduğu yere huzur, mutluluk ve bereket getirir. Okuyan kimselere sevinç verir. Gam ve tasalarını dağıtır, ümitsizliklerini siler, onları canlı ve aktif bir hale getirir. Her türlü vesvesenin o insanlardan ve okunan yerlerden kaçmasını sağlar. Cinnî ve insî şeytanlara karşı onları korur. Allah Resûlü Kur'ân'ın bu yönünü şu benzetmeyle anlatır:

"Kur'ân okunan evin hayrı artar; oturanları sıkmaz. Böyle evlere melekler toplanır, şeytanlar uzaklaşır. İçinde Kur'ân okunmayan ev oturanlara dar gelir; böyle evlerin hayır ve bereketi az olur; melekler uzaklaşır; şeytanlar üşüşür. İçinde Kur'ân okunan, anlam ve yorumuyla meşgul olunan ev, yıldızların yeryüzünü aydınlattığı gibi, sema ehli için aydınlatılır." (Darimî, Sünen, II/429-430; Heysemî, Mecma'üz-Zevaid, VII/171)

- Görev Vermede Tercih Sebebi

Kur'ân'ı okuyan ve içindekileri yaşayan kimseler, insanların hak ve hukûkuna riâyet etme, kendi görev ve sorumluluklarını muhakkak yerine getirme, hüküm ve davranışlarında adaletten ayrılmama gibi çok önemli hasletlere sahip olacaklarından dolayı Hz. Peygamber birtakım görevlendirmeler yapacağı zaman bu hususu bir ölçü olarak kabul etmiş ve böylelikle Kur'ân'ı bilmeye dikkatleri çekmiştir.

Bu konuyla ilgili pek çok örnek bulmak mümkündür. Meselâ, imamlık gibi son derece önemli bir görevde, Kur'ân'ı en çok bilen tercih edilmesini tavsiye buyurmuş, (*Müslim, Mesacid, 289-291; Tirmizî, Salât, 60*) Allah Resûlü'nün Yemen'e gönderdiği heyetin başına yaşça en küçük olmasına rağmen Kur'ân'ı iyi bilen birini başkan seçmiş (*Heysemî, VII/161*) ve değişik görevlendirmelerde aynı yolu takip etmiştir. (*İ. Hacer el-Askalânî, Metalibü'l-Âliye, II/208-209*) Bütün bu uygulamalar, Kur'ân okumanın ve incelikleriyle onu bilmenin önemini gösteren hususlardır.

- Kur'ân'ı İyi Bilenin Mezarda Ön Tarafa Konulması

Kur'ân'ın okunma, anlaşılma ve yaşanması o kadar önemlidir ki, defnedilirken dahi bu hususa dikkat edilmiş, kim daha çok Kur'ân biliyorsa ön tarafa o konmuştur. Uhud'daki bu uygulamasıyla Resûlullah, Kur'ân'ın önemine dikkatleri çekmiş ve Kur'ân'a gösterilmesi gereken ihtimamın hangi boyutlara kadar varacağına işaret buyurmuştur.

Buraya kadar olan kısımda Kur'ân okuma ve bilmenin dünyada insanlara sağladığı faydalar ve üstünlükler üzerinde duruldu. Bundan sonraki bölümde ise, âhiretteki faydaları üzerinde durulacaktır.

B. KUR'ÂN OKUMANIN ÂHİRETTE KAZANDIRDIKLARI

- En Hayırlı Kişi

İnsanlara göre üstünlük ölçüleri farklıdır. Kimine göre zenginlik, kimine göre soy-sop, kimine göre ırk, kimine göre makam-mevki vs.. Ancak Cenab-ı Allah'a (c.c.) göre hayırlı ve üstün olma, Kur'ân'ı öğrenme ve öğretme meselesine bağlanmıştır. Bu önemlidir, çünkü Kur'ân okunup anlaşılmadan üstün olmanın yolları bilinemez, hayırlı olmaya götüren ve hayırlı olmayı engelleyen hususlar tespit edilemez. Bu meselelerin aynı zamanda başkalarına aktarılması da istenmiştir ki, iyiler ve iyilikler çoğalsın, kötüler ve kötülükler Kur'ân'ın altın ikliminde yok olup gitsinler. Bu hususu Hz. Peygamber (s.a.s), şu vecîz ifadeleriyle anlatmaktadır:

"Sizin en hayırlınız, Kur'ân'ı öğrenen ve öğretenidir." (*Buharî, Fedailü'l-Kur'ân, 21; Tirmizî, Fedailü'l-Kur'ân, 15*)

Kur'ân-ı Kerim:

"...Şunu unutmayın ki, Allah'ın nazarında en üstün olanınız, içinizden takvada (Allah'ı sayıp haramlardan sakınmada) en ileri olanınızdır..." (Hucurât 49/13)

beyanıyla, Allah katında insanların değer kazanma ölçüsünü bildirmiştir. Belirtilen bu takva sahibi olma hususu ise, ancak Kur'ân'ı okuma ve anlamadan geçer. Demek ki bu okuma ve anlama işi yapıldığında takva yakalanılıyor, takvayla da insan en hayırlılar kervanına katılmış oluyor.

- Kıyâmette Şefâat

En küçük bir iyiliği dahi karşılıksız bırakmayan Cenab-ı Hak (c.c.), insanın bu dünyada değer verip meşgul olduğu Kur'ân'ı, kişinin ona sahip çıkması ve onunla samimi bir alâka kurması oranında insana şefaatçi yapar. Bununla insan, belki de en muhtaç olduğu bâdirelerden kolaylıkla kurtulmuş olur. Hz. Peygamber'in bu hususla ilgili beyanları oldukça dikkat çekicidir. O (s.a.s.), şöyle buyurur:

"Kişi kabrinden kalkınca Kur'ân, o kimseyi, rengi değişmiş ve zayıflamış bir halde karşılar ve: 'Beni tanıyor musun?' der. O da: 'Hayır' cevabını verir. O zaman: 'Ben senin arkadaşın olan ve seni şiddetli sıcaqlarda susuz, geceleri uykusuz bırakan Kur'ân'ım' der. Sonra o şahsa vakar tacı, anne-babasına da iki değerli elbise giydirilir. Anne-baba bunun sebebini sorunca, çocuklarının Kur'ân'la olan meşguliyeti gösterilir." (İbn Mace, "Edeb", 52: Darimî, Sünen, 2/451)

Diğer bir hadislerinde de Allah Resûlü şöyle buyurmuşlardır:

"Kur'ân okuyun! Zira Kur'ân, kıyamet günü okuyana şefaatçi olarak gelir." (Müslim, Müsafirûn, 252)

- Kıyâmette Nûr

Kur'ân'ın isimlerinden birisi de "Nûr"dur. Nurun anlamlarından biri de, etrafı aydınlatan ve görmeye yardım eden ışıktır. (İbn Faris, Mu'cem Mekâyis Fi'l-Luğa, 368; Rağıb, Müfredât, 508) Kur'ân, insana maddi-manevî bir ışıktır. Ona yol gösteren bir lambadır. Bu dünyada içinden çıkamayacağı konularda bir rehberdir. Nitekim;

"Ey insanlar! İşte size Rabbinizden bir delil geldi, size açık bir Nûr indirdik." (Nisâ 4/174)

âyeti de bunu vurgulamaktadır.

Kur'ân'ın aydınlatması ve insana yol göstermesi sadece bu dünya ile sınırlı olmayıp, âhirette de devam edecektir. Hz. Peygamber (s.a.s.), Kur'ân'ın ahirette insanlara bir Nûr olarak gelmesini şöyle ifade buyurmuştur:

"Her kim Allah'ın kitabından bir âyet öğrenirse, o öğrendiği kıyâmet günü kendisine bir nur olacaktır." (Darimî, 2/444)

- Kur'ân'la Yükselme

Kur'ân-ı Kerim'de Cennet'ten bahsedilirken, her zaman tek bir cennetten bahsedilmez. Özellikle Cennet'in farklı derece ve mertebelerine vurgu için çoğul sıygasıyla "*cennât*" (cennetler) olarak ifade edilir. Yani nasıl dünyada insanlar sahip oldukları imkânlar açısından aynı seviyede değillerse, ahirette de bunun benzeri olacaktır. Burada yaptıkları işler, kazandıkları sevaplar ölçüsünde orada farklı bir konum, farklı bir mertebe kazanmış olacaklardır. Kur'ân'a sahip çıkma, onu okuma, anlama ve yaşama ölçüsünde Cennet'teki makam ve dereceler de farklılaşacaktır. Resûlullah (s.a.s), Kur'ân'ın insana kazandıracığı bu yönü şöyle ifade buyurmuşlardır:

"Kur'ân'ı okuyup ona sahip çıkan kimseye (âhirette): 'Oku ve (Cennet'in derecelerine) yüksel, dünyada nasıl ağır ağır okuyor idiyse öyle oku. Zira makamın, okuduğun en son âyetin seviyesindedir.' denir." (Ebu Davud, Vitr, 20; Tirmizî, Sevabü'l-Kur'ân, 18)

- Bitmeyen Ticaret

Kur'ân'a sahip çıkıp onu vird haline getiren ve onunla amel eden kimseler anlatılırken, onların, batması, tükenmesi ve iflası mümkün olmayan bir ticaret kazancına sahip oldukları ifade edilir. Tükenmeyen zengin bir ticaret nitelemesinde bulunma, verenin, her şeyin sahibi ve mâliki Allah (c.c.) olmasındandır. Bu husus, Kur'ân'da şöyle belirtilmektedir:

"Allah'ın Kitabını okuyup ona uyanlar, namazı hakkıyla ifa edenler ve kendilerine nasip ettiğimiz imkânlardan gizli ve âşikâr olarak hayır yolunda harcayanlar, ziyan ihtimali olmayan bir ticaret umarlar." (Fâtır 35/29)

- Zorlanana İki Sevap

Kur'ân, ilâhi bir hazinedir. O, her yönüyle bir hayır deryasıdır. Şânına yaraşır bir şekilde okunduğunda, meleklerle denk bir makama ulaşılır. Tam manâsıyla eda edilemediği, okunmasında veyahut da öğrenilmesinde zorlanıldığında ise verilen derece iki katıdır. Özellikle yeni başlayanlar veya belli bir yaştan sonra okumaya başlayıp zorlananlar için Allah Resûlü'nün bu husustaki müjdesi şöyledir:

"Kur'ân-ı Kerim'i maharetle okuyan bir insan, Kirâmen Kâtibin melekleri seviyesinde olur. Onu o seviyede beceremeyen fakat halis bir niyet ile okumağa çalışan, okurken de kem küm edip dili dolaşan ve Kur'ân'ı okumak ona zor geldiği halde okuyan insana da iki sevap vardır." (Buharî, Tevid, 52; Müslim, Müsafirûn, 244)

- Her Harfine On Sevap

Rahmeti sonsuz Yüce Yaratıcı (c.c.), insanlara verdiği sayısız nimetler yanında, ayrıca yaptıkları iyi işlere de kat kat sevap ve mükâfat vermektedir. Kötülükler bir misliyle karşılık gördüğü halde, iyiliklerin karşılığı on, yüz veya daha fazla katını bulabilmektedir. Nitekim;

"Kim Allah'a güzel bir işle gelirse, iyilik işlerse, ona on misli verilir; kim de bir kötülükle gelirse, sadece kötülüğüne denk bir ceza görür ve hiç kimseye haksızlık edilmez." (En'âm, 6/160)

âyeti bu gerçeği ifade etmektedir. Şüphesiz ki işlerin en hayırlısı ve değerlisi, Cenab-ı Hakk'ın Kelâm sıfatından gelen Kur'ân-ı Kerim'in okunup anlaşılması ve yaşanmasıdır. Onun her bir cümlesi, kelimesi, hattâ harfi Allah Teâla katında ayrı bir kıymeti haizdir ve karşılığı en üst seviyeden verilecektir. Bu hususu Allah Resûlü şu açık beyanlarıyla ifade etmişlerdir:

"Kur'ân-ı Kerim'den tek bir harf okuyana bile bir sevap vardır. Her hasene on misliyle değerlendirilir. Ben "Elif lâm Mîm" bir harf demiyorum. Aksine "Elif" bir harf, "Lâm" bir harf, "Mîm" de bir harftir." (Tirmizî, *Sevabü'l-Kur'ân*, 16)

C. KUR'ÂN'DAN UZAKLAŞMANIN SONU

- Kıyâmette Pişmanlık ve Hz. Peygamber'in Şikâyeti

İnsanın dünyaya gelişi bir defadır. Öldükten sonra yeniden dünyaya dönüş imkânsızdır. Dünyada iken gerekli hazırlıkları yapmayan insanlar, ölümlerinde karşılaştıklarında büyük bir pişmanlık içerisinde bulunacak ve Cenab-ı Hakk'tan yeniden dünyaya döndürülmeyi talep edeceklerdir. Ancak bu talepleri kabul edilmeyecektir.

"Âhireti inkâr edenlerden birine ölüm gelip çattınca, işte o zaman:

"Ya Rabbi, ne olur beni dünyaya geri gönderin, ta ki zâyi ettiğim ömrümü telafi edip iyi işler yapayım." der. Hayır hayır, bu, onun söylediği manâsız bir sözdür. **Çünkü dünyadan ayrılanların önünde artık diriltilecekleri güne kadar bir berzah vardır."** (Mü'minûn, 23/99-100)

Başka bir âyette de insanın, Kur'ân'dan uzaklaşmaya vesile oldukları için bazı kimselerin arkadaşlığından pişmanlık duyacağı belirtilmektedir:

"O gün zâlim, parmaklarını ısırır, 'Eyvah!' der, keşke o Peygamber'le birlikte bir yol tutaydım. Eyvah! Keşke falanı dost edinmeyeydim! Vallahi bana gelen Zikir'den beni o uzaklaştırdı. Zaten şeytan, insanı işte böyle uçuruma sürükleyip sonra da yüzüstü, yalnız bırakır." (Furkân, 25/27-29)

Resûlullah da (s.a.s.) ümmetinin Kur'ân'dan uzaklaşmalarını, onunla olan bağlarını koparmalarını ve ona gerekli ilgiyi göstermeyişlerini Cenab-ı Hakk'ka şikâyet edecektir:

"O gün Peygamber: 'Ya Rabbi, halkım bu Kur'ân'ı terkedip ondan uzaklaştılar!' der." (Furkân, 25/30)

Âyette *"mehcûr"* ifadesiyle ilgili şu anlamlar muhtemeldir: **Mehcur**, terkedip uzak durmak, onunla amel etmemektir. Zira bir hadis-i şerifte şöyle buyurulmuştur:

"Kim Kur'ân'ı öğrenir ve kendisine ilgi duymaksızın ve içindekileri tefekkür etmeksizin onu bir mushaf olarak başucuna asarsa, kıyâmet günü o Kur'ân onun yakasına yapışır ve: 'Ey

Âlemlerin Rabbi, bu kulun beni mehcûr (terkedilmiş-unutulmuş) kıldı. Benimle onun arasında bugün hükmü sen ver.' der." (Kurtubî, el-Cami' li Ahkâmi'l-Kur'ân, 13/27)

Mehcûrun diğerk anlamı ise; "Kur'ân hakkında saçma sapan konuşular, evvelkilerin uydurma masalları dediler." demektir. Resûlullah'ın (s.a.s) bu şekilde şikayetinden bahsetmesi büyük bir uyarı anlamına gelir. (Râzî, Fahrüddin, Mefâtîhu'l-Gayb, 24/67).

- Unutmanın Büyük Vebal Olması

İslam'a göre iyi bir işi bir defa fazlaca yaptıktan sonra, onu hayatın bütün zamanlarına yayıp az da olsa sürekli yapmak (Buhârî, Rikak, 18) daha faziletlidir. Teneffüs ettiğimiz hava, içtiğimiz su, yediğimiz yemek nasıl sürekli olan bir ihtiyaçtan kaynaklanıyorsa, manevi hayatımızın havası, suyu ve gıdası olan Kur'ân'ın hayat boyu okunması ve yaşanması da zaruri bir ihtiyaçtır. Dolayısıyla Kur'ân'ı öğrenip okuduktan sonra bir kenara koyup unutmak, içindekilerden ilgiyi kesmek veya ona sırt çevirmek, büyük bir günah olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu konuda Hz. Peygamber'den (s.a.s) rivayet edilen hadisler oldukça ağır ifadeler taşımaktadır. Resûlullah (s.a.s) şöyle buyurmuşlardır:

"Ümmetime verilen ücretler bana arzedildi. Bunlar arasında bir kimsenin mescidden kaldırıp attığı bir çöp için verilmiş olanı da vardı. Keza ümmetimin işlediği günahlar da bana arzedildi. Bunlar arasında, bir kimsenin ilahî bir lütuf olarak öğrenip de sonradan unuttuğu bir sûre veya âyet sebebiyle kazandığı günahdan daha büyüğünü görmedim." (Ebu Davud, Salât, 16; Tirmizî, Seväbü'l-Kur'ân, 19)

Diğerk bir rivayette ise şöyle buyurmuştur:

"Kur'ân-ı Kerim'i okuyan kimse sonradan (terkeder veya okumayı) unutursa, kıyâmet günü cüzzamlı olarak Allah'a kavuşur." (Ebu Davud, Vitir, 21)

Burada özellikle "cüzzam"lı ifadesinin kullanılması manidardır. Zira cüzzam hastalığında kulaklar, burun içi, önkol bölgeleri ve apış aralarında şişlikler olur. Yüz şişer, gözler göz çukurlarına kaçar. Dil, gırtlak ve boğazda yaralar oluşur. Bu yaralardan sonra aynı yerlerde sert kabuklar meydana gelir ve bu organların şekilleri değışir. Vücut ve kalçalarda erimeler görülür. Vücut derisi hissizleşir ve soluklaşır. Şiddetli çürümeler ve yaralar ortaya çıkar. El ve ayaklarda kangrenleşmeler başlar. (Saygılı, Sefa, Aile Sağlığı Ansiklopedisi, 1/172-173). Bunu, "Cüzzam hastalığında insanın kendi derdine düşüp, organlarını kaybettiğinden konuşamaması, derdini dile getirememesi gibi, Kur'ân'ı unutan kimse de, Allah karşısında konuşamayacak, kusurlarını affettiremeyecek ve mazeret beyanında bulunamayacaktır." şeklinde anlamak mümkündür.

- Kur'ân'ın Kıyâmet'te Şikayetçi ve Aleyhte Delil Olması

Kıyâmet günü bir adam getirilir. Kur'ân, bu insanın karşısına bir insan kılığında çıkar. Getirilen bu adam, Kur'ân'ın farzlarını zayı etmiş, yasaklarını çiğnemiş, yap dediklerini yapmamış, yapma

dediklerini yapmış biridir. Kur'ân, bu kişiyi Allah'a şöyle şikayet eder: *"Ya Rabbi, benim âyetlerimi ne kötü ezberledi, sınırlarımı çiğnedi, farzlarımı yapmadı, bana uymayı terketti, günah saydığım şeyleri işledi."* Kur'ân, ortaya deliller koyarak davasını sürdürür. Bunun üzerine Yüce Allah: **"Al bu adamı, ne hali varsa görsün."** buyurur. Kur'ân, onu elinden yakalar ve yüzüstü Cehennem'e atıncaya kadar peşini bırakmaz. (*Heysemî, 7/160*)

Başka rivayetlerde de, Kur'ân'ın kıyamet gününde insanların leh ve aleyhlerinde delil olacağı belirtilmiştir. (*Müslim, Taharet, 1; Tirmizî, Deavât, 85*)

- Emanete Hıyânet Cezası

İnsana verilen ve kendisine ait olmayan her şey emanet hükmündedir. El, ayak, akıl, evlât, mal vs. bu emanetlerden yalnızca bazılarıdır. Bu emanetleri insana veren Zât, vakti geldiğinde bunları teslim edilen kişilerden geri alacak ve tam olarak geri iade edemeyen veya bunlara gereği gibi ihtimam göstermeyen kişilerden de hesap soracaktır. Emanete sahip çıkma İslâm'da o kadar önem arzetmektedir ki, Hz. Peygamber münafıkların özelliklerini sayarken, bunlardan birinin de **"emanete hıyanet"** olduğunu ifade buyurmuşlardır. (*Buharî, İman, 24; Müslim, İman, 107*) Bu anlamda insanlara verilen emanetlere baktığımızda, bunların başında Yüce Kur'ân gelmektedir. Sahiplenilmesi, okunması, anlaşılması ve yaşanması için insana emanet olarak verilen Kur'ân'la ilgili olarak, günü geldiğinde gönderilen kimselerden hakkıyla sahip çıkılıp-çıkılmadığı noktasında hesap sorulacaktır. Sahip çıkmayanlar, hıyanetle cezalandırılacaktır.

- Sıkıntılı Bir Hayat ve Âhîret'te Kör Olarak Haşrolma

Allah'ın dininden yüz çeviren, Kur'ân'a sırt çeviren ve onunla amel etmeyi terkedener, maddî-mânevî sıkıntılar içinde bocalayıp durdukları gibi, Mahşer Günü'nde de kör olarak haşrolacaklardır. Bu durum, Kur'ân-ı Kerim'de şöyle beyan edilir:

"Ama kim Benim zikrimden yüz çevirirse, Kitabımı dinlemez ve Beni anmaktan gaflet ederse, ona dar bir geçim vardır ve Biz onu kıyâmet günü kör olarak diriltir, duruşmaya getiririz. 'Ya Rabbi', der, 'ben gözleri gören biri olduğum halde neden beni kör olarak haşrettin?' Buyurur ki: 'Bu böyledir. Nasıl âyetlerimiz sana geldiğinde sen onları unuttuysan, bu gün de sen öyle unutulur, bir kenara atılırsın.' İşte inkârda ve günahla hadlerini aşanları ve Rabbilerinin âyetlerine inanmayanları böyle cezalandırırız. Ahiret azabı ise, elbette daha şiddetli ve daha devamlı olacaktır." (*Tâ Hâ, 20/124-127*)

Âyette geçen **"maîşeten dankâ"**, sıkıntılı hayat demektir. Müfessirler, bu hayatın dünya veya kabirde olabileceğini söylemişlerdir. Dünyada olması şöyle yorumlanmıştır: Allah Teâlâ ile bağıni koparan, O'nun engin rahmetiyle ilgisini kesen kimsenin hayatı ne kadar bolluk ve eğlence içerisinde geçerse geçsin, sıkıntılarla doludur ve darlıktır. Her şeyden önce, Allah'a bağlanıp O'na güvenini yitirmenin sıkıntısını çeker. Kararsızlıkların, kuşkuların ve dengesizliklerin girdabındadır. Elindeki şeylere büyük bir hırsla sarılır. Onları kaybetmekten endişe duyar. Arzu ve heveslerin arkasında koşar, kaybettiği her şeye yanarak ve tutuşarak sıkıntıya düşer. Ve bir kalp ancak Allah'ın huzurunda güven duyar, huzur bulur. Şüphesiz ki imanın verdiği huzur, insan hayatını

kat kat uzatır, genişletir, rahatlatır, derinleştirir, engin hale getirir. İmandan mahrumiyet ise, öyle bir bahtsızlıktır ki, yeryüzünde hiçbir ihtiyaç ve mahrumiyet ona denk olamaz. (*Seyyid Kutub, Fî Zılâli'l-Kur'ân, IV/2355*) Kur'ân'dan uzak olan, dünyaya düşkün olduğu ve devamlı olarak daha fazlasını istediği için, onun hayatı dar ve sıkıntılı, geleceği karanlıktır.

Bu sıkıntılı hayatın kabirde olması ise, kabir azabı olarak yorumlanmıştır. Zira Allah Resûlü (s.a.s.), bir hadislerinde şöyle buyurmuşlardır:

"Kabir azabı kâfirleredir. O, hayatım elinde olan Zat'a, Allah'a yemin ederim ki, şunu iyi biliniz: Kâfire kabirde 99 ejderha musallat edilir." (Tirmizî, Kıyame, 26; Müsned, III/38)

Kur'ân'dan uzaklaşanların kıyâmet günü kör olarak haşredilmeleri ise, dünyada yaptıkları fiillerin cinsiyle cezalandırılmaları demektir. Onlar nasıl dünyada iken Kur'ân'ı tanımazlıktan geldiler, onun âyetlerine gözlerini kapadılar, gerçekleri görmediler ise, Cenab-ı Hak da âhirette onlara Cennet'e giden yolları göstermeyecek ve onları kurtuluş delillerinden mahrum bırakacaktır. Nitekim başka bir âyette bu durum şöyle tasvir edilir:

"Allah kimi doğru yola iletirse, işte odur doğru yolda olan; kimi de şaşırtırsa, artık Allah'tan başka ona hâmi ve yardımcı bulamazsın. Kıyâmet günü onları kör, sağır ve dilsiz olarak yüzükoyun haşrederiz. Onların varacakları yer Cehennem'dir. Onun ateşi zayıfladıkça, onlara çılgın alevi artırırız." (İsrâ, 17/97)

- En Değersiz Kişi

*Mekânların değeri, o mekânlarda varolan varlıkların derecesine göre kıymet kazanır. Öyle mekânlar vardır ki, o mekânlara kıymet kazandıran varlıklar oradan ayrıldıklarında, oralar hiçbir anlam ifade etmez ve normal bir yer haline gelir. Ancak o değerler yeniden oraya avdet edince, oralar yeniden kıymet kazanır, canlanır ve herkesin nazarında kudsî bir konuma yükselir. Herhalde "**Şerefü'l-mekân bi'l-mekân**" (yerlerin kıymeti orada iskan edenlere göredir) darb-ı meseli de bunu ifade etmektedir.*

İnsanlara Cenab-ı Hak nazarında değer kazandıran şeyler vardır. İnsan bunlara sahip olduğu ölçüde Yaratıcısının nazarında kıymet kazanır. Bu anlamda insana değer kazandıran şeylerin başında Kur'ân gelir. Kur'ân'la hemhâl olan, onu okuyan ve yaşayanlar, hiçbir gücün kazandıramayacağı makama ulaşırlar. Onu okumayan, anlamayan ve ondan uzaklaşanlar ise, karanlıklarda kalmaya aday konuma gelmişler demektir. İnsanları aydınlık iklimlere ulaştıran Kur'ân'ın nûrundan mahrum gönüller, maddeten doysalar ve rahat olsalar da, kalpleri her zaman endişeli, gelecekleri karanlık ve tatminsizdir. Kur'ân:

"İyi bilin ki gönüller, ancak Allah'ı anmakla huzur bulur." (Ra'd 13/28)

ifadesiyle bu hususa dikkatleri çekmektedir.

Allah Resûlü (s.a.s), Kur'ân'la ilgisi olmayan, ondan az da olsa bir bölüm bilmeyen kimseleri şu manidar sözleriyle bildirmiştir:

"Kur'ân, Allah'ın, (insanlara ikram ettiği İlâhî bir) sofrasıdır. Gücünüz yettiğinde ondan almağa çalışın. Şüphesiz ben, içinde Allah'ın Kitabı'ndan bir şey bulunmayan bir evden daha küçüğünü (sıkıcısını) bilmiyorum. Allah'ın Kitabı'ndan içinde bir şey bulunmayan kalp de, içinde kimsenin oturmadığı harabe bir ev gibidir." (Darimî, II/429)

Başka bir hadislerinde de: "İçinde Kur'ân'dan bir şey olmayan kişi, harap bir eve benzer." (Tirmizî, Fedailü'l-Kur'ân, 18) buyurmuşlardır.

Söz söyleme yönüyle oldukça belîğ olan Resûlullah (s.a.s), şüphesiz bu benzetmeyle önemli bir hususa dikkatleri çekmiştir. Yani içinde kimsenin oturmadığı, yıllarca terkedilen ve hiçbir güvenliğin olmadığı vîrâne yapılar, nasıl her türlü tehlikeye karşı açık, hırsızların, sarhoşların ve kaçakların mekânları ise, içinde Kur'ân'ın olmadığı kalpler de böyle harâbe mekânlar gibidir. Bu gibi kimseler emniyetten mahrum, huzurdan uzak, her ân bir endişe içerisinde ve mutsuzdurlar.

NETİCE

Netice itibariyle, Yüce Yaratıcı'nın rahmet vesilesi olarak gönderdiği İlâhî Kelâm, okumamız ve anlamamız gerekli olan bir konuma sahiptir. O, hem dünya hem de âhiretimiz açısından kurtuluş vesilemizdir. Dünyada bizler için önemli bir nasihat, dertlerimize şifa, hidayet kaynağı ve rahmettir. İnsanlığın dertlerine reçete olup, onları en doğru yola iletir.

Kur'ân'ın okunduğu yeri melekler ziyaret eder ve orada huzur olur. Kur'ân'ın okunup anlaşılması, Allah katında insanlara üstünlük kazandırır.

Kur'ân, kabirde bir nûr olur. Zorlanarak öğrenip okuyanın mükâfatı iki kat verilir. Okunan her harfi için, en az on sevap vardır. Kur'ân'dan uzaklaşılınca, o, âhirette uzaklaşanlardan şikayetçi olur. Onu unutma büyük bir vebal olup, emanete sahip çıkmama anlamına gelir.

Kur'ân, insana ve topluma huzur ve güven getirir.

Kur'an-ı Kerim Okuyan Bir Gencin Hikayesi

Bir genç hafızlığını tamamlarken hergün sabaha kadar Kur'an'ı hatmeder. Bundan dolayı da sabah derslerine yorgun ve bitkin olarak çıkar. Durumu öğrenen hocası Kur'an'ı bu şekilde okumasını arzu etmediği için bir gün onu karşısına alır ve:

- "Evladım! Biliyorsun Kur'an, indiği gibi okunmalıdır. Bu gece sen Kur'an'ı, karşın da ben varmışım gibi oku."

Genç gider ve Kur'an'ı hocasına okuyormuş gibi okur. Sabah huzura geldiğinde :

- "Efendim, bu gece yarısına kadar Kur'an'ın ancak yarısını okuyabildim." der.

Bunun üzerine hocası :

- "Pekala bu gecede EFENDİMİZ'E okuyor gibi oku!" emrini verir.

Talebe şaşkınlık ve heyecan içinde Nebiler Serveri'nin huzurunda da olduğu düşüncesiyle o gece daha dikkatli okur. Ertesi gün de üstadına Kur'an'ın ancak dörtte birini okuyabildiğini söyler. Üstadı talebesindeki manevi yükselişi görünce :

- "Bugün de o emin melek Cebrail'in Efendimiz'e (S.A.S.) tebliğ ettiği anda dinliyor gibi oku!" der.

Talebesi ertesi gün :

- "Vallahi üstadım, bugün ancak bir sure okuyabildim." der.

Üstadı son adımı atar:

- "Evladım! Şimdide onu binlerce hicabın verasında bulunan Yüce Rabbimiz'in huzurunda okuyor gibi oku! Düşün ki O seni dinliyor ve Kur'an'ı senle mukabele ediyor!"

Talebe ertesi gün gözyaşları içinde üstadına gelir ve şöyle der :

- "Üstadım! Fatiha'dan başladım ilk ayetleri okudum; ama 'İyyake na'budu' demeye bir türlü dilim varmadı. Çünkü 'Sadece sana kulluk yaparım!' diyemedim."

Allahim bizleri sadece sana kulluk edenlerden eyle..